

TONG YULDUZI

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN – 2010-6092

BOLALIKNING SHODON KUNLARI

Mamlakatimizda bolajonlarning yozgi ta'tilini mazmunli tashkil etish, ularning miriqib hordiq chiqarishi, salomatligini mustahkamlashi uchun zarur barcha shart-sharoit yaratilgan. «Sog'lom bola yili» Davlat dasturi doirasida bu ishlar ko'lami yanada kengaymoqda.

(Davomi 3-betda)

Ushbu sonda:

**Farahbaxsh
kunlar
shukronasi**

2-bet

DIYORANING HUNARI BOR

ravishda tanlash sirlarini ustozidan sidqidildan o'rganib kelmoqda.

– Ta'til kunlaridan unumli foydalanib, ingliz va rus tillarini mukammal o'rganishga, maktabda olgan bilim va ko'nikmalarimni yanada boyitishga bel bog'laganman, – deydi Diyora.

**Vatanning
chirog'i**

4-bet

**SHO'RCHILIK
YOSHLARGA
MUNOSIB
SOVG'A**

7-bet

Diyora Erkinova Toshkent viloyati, Zangiota tumanidagi 14-umumta'lim maktabi o'quvchisi. Tirishqoq, izlanuvchan bu qiz Respublika «Barkamol avlod»

bolalar markazi qoshida tashkil etilgan «Munchoqli bezak» to'garagiga qatnab, munchoqlarning katta-kichikligini, uning ranglarini bir-biriga munosib

Odina SAHOBIDDIN qizi, poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi 96-umumta'lim maktabi 8-«A» sinf o'quvchisi

FARAHBAXSH KUNLAR SHUKRONASI

Prezidentimizning «O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining yigirma uch yillik bayramiga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish to'g'risida»gi Qarorini xalqimiz ko'tarinki kayfiyatda qarshi oldi. Bayram tadbirlarining «Yagonasan, muqaddas Vatanim, sevgi va sadoqatim senga baxshida, go'zal O'zbekistonim!» degan ezgu g'oya asosida o'tkazilishi barcha yurtodoshlarimiz qatori o'g'il-qizlarimizning ham dilidagi orzu-umidlarini o'zida yaqqol ifoda etgani bilan yanada ahamiyatlidir.

Istiqlolning ilk kunlaridanoq jismonan sog'lom va ma'nan yetuk barkamol avlodni tarbiyalash davlatimizning eng ustuvor vazifasi etib belgilandi. Hukumatimiz tomonidan qator umummilliy dasturlar, qaror va farmonlar qabul qilindiki, ularda xalqimizning ezgu orzusi bo'lgan sog'lom bola tarbiyalashdek oliyanob maqsadga yo'g'rilgan yoshlar masalasi o'z aksini topdi. Birinchi navbatda, «Sog'lom ona – sog'lom bola» dasturi amalga oshirildi, ona va bola sog'ligini muhofaza qilishning milliy modeli shakllantirildi.

Sog'lom bola deganda, eng avvalo, jismonan sog'lom bolani tasavvur qilamiz. Jismonan sog'lomlik zahirida esa, albatta, jismoniy tarbiya va sport yotadi.

Raqaamlarga e'tibor qaratsak, 2003 – 2013-yillarda

1816 sport obyekti ishga tushirilgan bo'lsa, birgina o'tgan yilning o'zida 113 ta sport inshooti va suzish havzasi, 55 ta bolalar musiqa va san'at maktabi qurilib, foydalanishga topshirildi. Ushbu obyektlarning 132 tasi qishloq joylarda bunyod etilgani e'tiborga molik.

Ayni kunda O'zbekistonda ikki millionga yaqin bola, shu jumladan, 842 ming nafar qizlar 30 dan ortiq sport turi bilan muntazam shug'ullanmoqda.

Yurtboshimiz tomonidan yoshlarga bildirilayotgan yuksak ishonch ularni yangi-yangi marralar sari ilhomlantirmoqda. O'g'il-qizlarimizning fan, ta'lim, sport va san'at sohalarida erishayotgan mislsiz g'alabalari tahsinga sazovor. Yoshlarimizning ulkan muvaffaqiyatlari haqida o'ylaganimiz sari, ko'p bora takrorlaganimiz «Kim edig-u, kim bo'ldik», degan so'zlar qulog'imiz ostida jaranglayveradi. Bugungi farahbaxsh kunlarimizga qayta-qayta shukronalar aytamiz va Istiqlol, deb atalmish bebaho ne'matning qadrini yanada teranroq his etaveramiz.

Deyarli har kuni ommaviy axborot vositalari orqali xushxabarlar bilan tanishyapmiz.

Yoshlarimiz noyob iste'dodlari bilan butun dunyoni lol qoldirishmoqda.

Jumladan, yosh iqtidor egasi Islom Umrzoqov an'anaviy xonandalik yo'nalishida Pekinda bo'lib o'tgan «Sung Ching Ling» xalqaro festivalida 1-o'rinni egalladi. Italiyaning Peredjo shahrida o'tkazilgan «Rossegna» xalqaro ko'rik-tanlovida Gran pri sohibi bo'ldi. Diyor Roziqov Birlashgan Arab Amirliklarida o'tkazilgan xalqaro ko'rgazma va Polshadagi «San'at» festivalida o'z asarlari bilan ishtirok etish uchun taklif etildi. Sardor Tursunov skripka yo'nalishida Fransiya, Italiya, Gretsiya mamlakatlarida bo'lib o'tgan xalqaro ko'rik-tanlovlarda ishtirok etib, faxrli o'rinlarni egalladi. Uspenskiy nomidagi respublika ixtisoslashtirilgan musiqa akademik litseyi o'quvchisi Shuhrat Turdixojayev Moskva shahrida bo'lib o'tgan «Bolalar ovozi» ko'rik-tanlovida 1-o'rin sohibi bo'ldi.

Sport sohasida esa birgina 2013-yilda poytaxtlik yosh sportchilar nufuzli xalqaro musobaqalarda 52 ta oltin, 29 ta kumush va 21 ta bronza medalini qo'lga kiritganini faxr bilan aytish o'rinli.

Yana xushxabar oldik. Toshkent shahar, Hamza tumanidagi 152-umumta'lim maktabi o'quvchisi Bahora Abdusattorova Osiyoning «Eng yaxshi yosh shaxmatchisi» nominatsiyasi g'olibi bo'libdi. Aka-uka shaxmatchilar Islombek va Javohir Sindorovlar ikki karra jahon chempioni, degan yuksak nomga sazovor bo'lishdi. Bu ulkan g'alabadan har bir yurtodoshimiz qalbi hayrat va hayajonga limmo-lim bo'ldi. Bu orqali qanchadan qancha bolakaylarning shaxmatga bo'lgan qiziqishi ortdi va bugungi kunda shaxmat to'garaklari yangi-yangi iste'dodlarni kashf qilmoqda.

Bu kabi yangiliklar, xushxabarlar biz uchun odatiy holga aylandi, desak mubolag'a bo'lmaydi. Biroq jajji yuraklarning mislsiz muvaffaqiyatlari haqidagi xabarlar har gal qalbimizni to'liqlantiraveradi.

YAPONIYALIKLAR QAYSI TILNI O'RGANISHYAPTI?

Mustaqillik tengdoshi bo'lgan Alisher ismli bir yigitni taniyman. U oliy o'quv yurtida o'qish bilan birga ingliz, xitoy tillarini mukammal biladi. Uning aytishicha, ta'til kunlarida chet tiliga oid bilimlarini yanada mustahkamlash maqsadida xitoy oshxonasiga ishga kiribdi. Bu yerda asosan, chet ellik mehmonlar tamaddi qilishgani bois, eshikdan kirib kelganlarga ingliz tilida murojaat qilinar ekan.

Kunlarning birida 15 nafarga yaqin yaponiyalik yoshlar kirib kelishibdi. Ularga tartib-qoidaga muvofiq, inglizcha muomala qilindi, biroq ular tushunmadik, degandek yelka qisishibdi, xitoy tilida gapiribdi, yan tushunishmabdi, rus tilida so'z boshlabdi, yana o'sha javobni olibdi. Bu orada oshxona xizmatchilari ham yetib kelishibdi. Biroq, ular ham yaponiyaliklarning tilini tushunishmabdi. Biroz jimlikdan so'ng, yaponiyaliklar:

– Biz o'zbekcha bilamiz, – deyishibdi.

Yaponiyalik mehmonlar yosh olimlar bo'lib, ular o'zbek tilini mukammal o'rganish va o'z yurtlarida yoshlarga ham bu go'zal, jozibador tilni o'rgatish niyatida O'zbekistonga kelishgan ekan.

– Men o'sha vaqtdagi holatimni hech qachon unutmayman, – deydi Alisher. – Nega ularga o'zbek tilida salom bermadim, deya o'zimdan qattiq xafa bo'lganimni tasavvur ham qilolmaymiz. Shu voqea sabab bo'ldi-yu, men xorijlik mehmonlarga, eng avvalo, «Assalomu alaykum», deya o'zbek tilida murojaat qiladigan bo'ldim.

Alisherning so'zlarini tinglab, o'ylanib qoldim: bugun bizning istak va maqsadlarimiz, orzu va intilishlarimiz ro'yobini ko'rmayapmizmi?!

Ayni kunlarda xalqimiz eng ulug' va eng aziz bayram – Mustaqilligimizning qutlug' 23 yilligini munosib nishonlash uchun katta tayyorgarlik ko'rmqda. Bunyodkorlik, yaratuvchilik, yashnatuvchilik ishlari avjida. Har sohada oldinda borishga harakat qilayotgan yoshlarni ko'rib, dilimiz yayraydi. Chunki siz – aziz o'g'il-qizlar kelajakka ishonch bilan qaraysiz. O'z kelajagingizni o'z qo'llaringiz bilan qurmoqdasiz. Shunday ekan, Ona yurt mehrini, uning manfaatini dilingizga jo qilib, Vatanim menga nima berdi, deb emas, balki men Vatanimga nima bera oldim, deb yashang. Zero, shu aziz Vatan – barchamizniki, uning sarovon kelajagi va iqbol uchun yashash, kurashish har birimiz uchun eng oliy baxt.

«QALDIRG'OCH»NING QALDIRG'OCHLARI

Tumanimizda ijodkor o'quvchilar uchun «Qaldirg'och» to'garagi tashkil etilgan. Mana, bir yarim yildirki, ijodiy mashqlarimiz bilan turli ko'rik-tanlovlarda ishtirok etib, qator yutuqlarga erishib kelmoqdamiz.

To'garakka boshchilik qilayotgan O'zbekiston Jurnalistlar ijodiy uyushmasi a'zosi Nasibaxon Hojimatova tashabbuslari bilan yaqinda «Assalom, O'zbekiston!» ko'rsatuvida ham ishtirok etdik. Bir necha tengdoshlarimning ilk to'plam-u kitobchalari ham nashr etildi. Kuni kecha to'garagimizning eng faol a'zosi Shalola Tojiboyevaning «Bahor sog'inchi» nomli kitobi ham nashrdan chiqdi. Men barcha do'stlarimga omad tilab, ustozimizga minnatdorchilik bildirmoqchiman.

*Ma'sumaxon SALOHIDDINOVA,
Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumanidagi
4-umumta'lim maktabining
9-sinf o'quvchisi*

TA'TIL MAROQLI O'TSIN

Aziz tengdoshlar, yozning jazirama kunlarida ona tabiat qo'ynida mazza qilib dam olish, zilol suvlarda miriqib cho'milishning o'ziga yarasha gashti bor. Shunday emasmi?

Agar siz ham ta'tilda dam olish maskanlariga boradigan bo'lsangiz, ayrim xavfsizlik qoidalarini yodigizga solib o'tmoqchiman:

* Ochiq suv havzasida cho'milmoqchi bo'lsangiz, kattalar nazorati ostida suvga tushganingiz ma'kul.

* Tez oqayotgan suvga tushmang, suv sirtida oqim kuchsiz ko'rinsa-da, tubida, aksincha, kuchliroq bo'ladi.

* Imkoniyatingizni hisobga olmagan holda qirg'oqdan uzoqqa suzib ketmang.

* Quyoshda toblangach, birdaniga sovuq suvga tushmang, u holda tomirlaringiz tortishib, xavfda qolishingiz mumkin.

* Mohir suzuvchi bo'lsangizgina, boshqalarga yordamga shoshiling. Aks holda, o'zingizni ham, qutqarayotgan odamingizning ham hayoti xavf ostida qoladi.

* Faqat suzishga ruxsat berilgan joylardagina cho'miling, belgilangan joydan o'tib ketmang.

Yuqoridagi xavfsizlik choralariga rioya qilib, yozgi ta'tilni maroqli va mazmunli o'tkazishingizni tilaymiz.

*Maftuna SIROJIDDINOVA,
poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanidagi
ixtisoslashtirilgan davlat umumta'lim maktabi
9-sinf o'quvchisi*

MUTOLAAGA NIMA YETSIN!

Ta'til kunlari sevimli gazetam «Tong yulduzi»ning ingliz tili va sport sahifalari orqali berib borilayotgan maqolalar, tengdoshlarimning she'r-u hikoyalari o'qib boraman.

Chet tilidagi turli topshiriqlarni bajarishga, tarjimalarni mutolaa qilib, yangi so'zlarni eslab qolishga harakat qilmoqdaman. Boisi, ta'til kunlaridagi eng muhim rejalarimdan biri til o'rganishdir. Bundan tashqari, gazetada «Tarixiy ma'lumotlar» sahifasi tashkil qilinib, qiziqarli ma'lumotlar berilib borilishini istayman.

Shuningdek, Xudoyberdi To'xtaboyevning «Jannati odamlar» va O'tkir Hoshimovning «Dunyoning ishlari» romanini mutolaa qilyapman. Yangi o'quv yili boshlangach, o'qiganlarimni do'stlarimga ham so'zlab bermoqchiman.

*Shohista XOLMURODOVA,
Toshkent shahar,
Sergeli tumanidagi
300-DIUM o'quvchisi*

Oromgoh hayotidan

BOLALIKNING SHODON KUNLARI

(Davomi. Boshi 1-betda)

Ayni kunlarda Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumani «Avtomobilchi» nomli yozgi bolalar dam olish va sog'lomlashtirish oromgohi ham bolajonlarning eng sevimli maskaniga aylangan. Bu yerda yuzdan ortiq o'g'il-qizlar maroqli hordiq chiqarib, bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazmoqda.

E'tirof etish joizki, oromgohda o'quvchilarning ko'ngilli dam olib, salomatligini yaxshilashi uchun barcha imkoniyatlar mavjud. Fan, sport, hunarmandlik, musiqa, tasviriy san'at, sport to'garaklari ularning ixtiyorida. Bolalarda sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirish maqsadida suzish, futbol, shaxmat, shashka, «Quvnoq startlar» sport musobaqalari hamda «Salomatlik – tuman boylik», «Sport – mening hayotim», «Vatan tuyg'usi», «Biz baxtiyor avlodmiz» tadbirlari o'tkazilmoqda.

Yaqinda oromgohda yoshlar orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, ularning dunyoqarashi, ong-u shuuri va tafakkuri, kelajakka ishonchini mustahkamlash, ona Vatanga muhabbat tuyg'ularini yuksaltirish maqsadida «Biz buyuk yurt farzandlarimiz!» shiori ostida ma'naviy-ma'rifiy, madaniy va sport tadbirlari bo'lib o'tdi.

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati hamda qator mutasaddi tashkilotlar bilan hamkorlikda tashkil etilgan mazkur tadbirda oromgohda dam olayotgan bolajonlar ishtirokida «Kashandalikning zararli oqibatlari», «Davlat ramzlari», «Ommaviy madaniyat», «Sen tarixni bilasanmi?», «She'riyatga oshnomisiz?» kabi mavzularda davra suhbatlari, «Rang-tasvir san'ati», «Kashtachilik sirlari», «Chaqqonlar musobaqasi», «Biz buyuk yurt farzandlarimiz» shiori ostida biri-biridan qiziqarli ko'rik-tanlovlar o'tkazildi. Ayniqsa, «O'zbekkino» Milliy agentligi tomonidan taqdim etilgan «Sariq devni minib» filmining namoyishi bolajonlarga olam-olam zavq bag'ishladi.

Tadbir so'nggida davra suhbatlari, ko'rik-tanlovlar hamda sport musobaqalarida faol ishtirok etgan bolajonlar faxriy yorliq va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanishdi. «O'zbeknavo» estrada birlashmasi xonandalari hamda O'zbek Davlat sirk artistlarining chiqishlari esa nafaqat yosh o'g'il-qizlar, balki barcha ishtirokchilarga quvonch ulashdi.

J. KAMOL

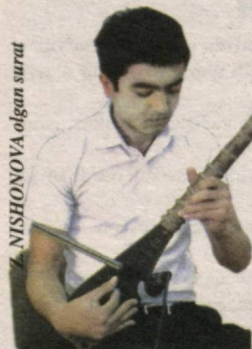

H. HAMIDULLAYEV olgan sur'atlar

TANBURNING SEHRLI NAVOSI

Iqtidorli
tengdoshing

NISHONOVA olgan surat

Xizmat taqozosi bilan Uspenskiy nomidagi Respublika ixtisoslash-tirilgan musiqa akademik litseyiga borgandik. Bilim yurtining muhtasham zali o'quvchilar-u ota-onalar bilan gavjum. Shu payt sahnaga qo'lida tanbur ko'targan bir yigitcha chiqib keldi. Yig'ilgan jamoaga ta'zim qilgach, tanburni cherta boshladi. Shovqin zumda tinib, sokin zalda nafis musiqa yangradi. Shu damda barchani sozning mayin navosi sehlrab qo'yan edi.

Qashqadaryolik Fazliddin aka Oripov va Lobar opa Rashidova oilasidagi to'rt nafar farzandning to'ng'ichi bo'lgan Husniddinda musiqaqa bo'lgan havas erta uyg'ondi. U boshlang'ich musiqiy ta'limni birinchi ustoz Sherzod aka Jabborovdan oldi. Iste'dodli o'quvchidagi qobiliyatni ilg'agan o'qituvchilar unga o'qishni poytaxtda davom ettirishni tavsiya etishdi. Hozirda yosh musiqachi mazkur ta'lim dargohida ustozlari — O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artistlar Nodir Sobirov va Toir Qo'ziyevdan tanbur chalishning nozik sirlarini o'rganmoqda.

Yosh sozanda 2013-yili Toshkent

shahrida litsey, kasb-hunar kollejlari o'quvchilari o'rtasida o'tkazilgan yosh ijrochilar ko'rik-tanlovida I o'rinni qo'lga kiritib, o'qituvchilari ishonchini oqladi.

Husniddin Hamidov darsdan bo'sh vaqtlarida she'riy kitoblari o'qiydi, ingliz tilini mukammal o'rganishni maqsad qilgan. Shuningdek, sportning futbol, voleybol turlari uning jon-u dili. Kelajakda O'zbekiston Davlat Konservatoriyasida tahsilni davom ettirib, Turg'un Alimatov singari mohir sozanda bo'lishni niyat qilgan bu izlanuvchan tengdoshingiz orzulari ushlab chiqin dildan istadik.

Dilorom HOTAMOVA

TOVOQSOYDA O'TGAN ANJUMAN

Yaqinda
Toshkent
viloyati,
Tovoqsoy
iqitsodiyot va
tadbirkorlik
kasb-hunar
kollejida

bitiruvchi yoshlarga tantanali diplom
topshirish marosimi o'tkazildi.

Tadbirida Toshkent viloyati hokimining o'rinbosari, viloyat Xotin-qizlar qo'mitasi raisi Sayyora Fayziyeva, Toshkent Pediatriya tibbiyot instituti professori Xurram Haydarov, Toshkent viloyati O'rta maxsus kasb-hunar ta'limi boshqarmasi boshlig'ining ma'naviyat-ma'rifat ishlari bo'yicha o'rinbosari Sohiba Alimjonova, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi, «Tong

yulduzi» gazetasi bo'lim muharriri, shoir Axtamquli ishtirok etib, mustaqilligimizning 23 yillik to'yi arafasida qo'llariga diplom olib, katta hayotga qadam qo'ygan yoshlarni chin dildan qutlashdi. O'z navbatida, mazkur kollejni tamomlagan 265 nafar bitiruvchi yigit-qizlar ota-onadek mehribon, qadrdon bo'lib qolgan ustozlariga o'zlarining minnatdorliklarini bildirishdi.

O'z muxbirimiz

VATANNING CHIROG'I

Firdavs to'rt yoshda, gullarni, kapalaklarni juda yaxshi ko'radi. Hovlidagi bog'chada chamandek ochilib yotgan gullarning nomini so'rab, bobosini hol-joniga qo'ymaydi.

Ravshan bobo ham nabirasining antiqa savollarini huzurlanib eshitarkan, javob qaytarishdan zerikmaydi.

Bobo, qarang, gulimiz uxlab qolibdi, — deydi choshgoh bo'lishi bilan gulbarglarini yig'ib olgan gulbeorni ko'rsatib, — endi kapalaklar nima qiladi? — tashvishlanadi u.

Kapalaklarni, ular anavi qizil gulga yoki mana bu pechakgulga qo'nadi, — jilmayadi bobo.

Firdavs bobosi ko'rsatgan baxmaldek ochilib turgan atirgulti jaiji qo'lchalari bilan ushlab egadi, burniga olib borib hidlaydi.

Undan oyimning isi kelyapti.

Barakalla, topding, oying ana shu atirguldin qilingan atiri sepadi-da, — nabirasining topqirligidan quvonib ketadi bobo.

Atirguldin atir bo'ladimi, qanday qilib? — Firdavsning ko'zlari hayratdan katta-katta ochilib ketadi.

Odamlar ertalab, hali quyosh chiqmasdan turib gulbarglarni terib olishadi. Keyin uni atir-upa zavodiga yuborishadi.

Bobo, qarang, — bobosining gapini bo'ladi Firdavs, — qarang, ozg'in kapalak.

E, polvon, u kapalak emas, ninachi.

Ninachi, uning ninasi yo'q-ku?!

Undan ninasi bor, deb kim aytdi senga? Oti shunaqa-da. U ko'proq suv bo'ylaridagi mayssa, g'iyohlar atrofida uchadi. Shuning uchun uni ko'rmanagan.

Voy, u adashib qoldimi, endi

uyiga borolmaydimi?

Ninachilar adashmaydi, anavi boshidagi parakka o'xshagan ninalarini ko'ryapsanmi, ana shu «antenna» unga to'g'ri yo'lni ko'rsatib turadi.

Ninachi kapalakning o'rtog'imi?

Topding, o'rtog'i, — jilmayadi Ravshan bobo. — Ana, qara, u gulxayriga qo'nib turgan kapalak yoniga boryapti.

Firdavs bobosi ko'rsatgan

tomonga qaradi.

Qizil kapalak ninachini ko'rdi shekilli, salom, degandek qanotlarini silkidi. Ninachi uning qanotlariga dumini sal tekizib qo'ydi-da, parvozda davom etdi. Kapalak unga ergashdi.

Bobo, kapalagimiz u bilan ketmoqchi. Keyin bog'chamizga qaytadimi? — tashvishlanib so'radi Firdavs.

Albatta, qaytadi, axir uning opa-ukalari shu yerda, uning uyi — Vatani shu yer axir, — ishonch bilan dedi Ravshan bobo, —

ninachi bilan biroz

o'ynaydi-yu, qaytadi.

Bobojon, mening ham Shahzod o'rtog'im bilan birpas o'ynagim kelyapti. Anavi oq gulni uzib bering, — moychechakka ishora qildi u, — o'rtog'imga olib boraman.

Voy sen-ey, o'rtog'ing hozir bog'chada. Kechki payt keladi, o'shanda o'ynaysan.

Biznikidaka bog'chadami?

Yo'q, bizniki gullar ochiladigan, kapalaklar o'ynaydigan bog'cha. Shahzod esa bolalar o'ynaydigan bog'chaga boradi.

Bolalar kim bilan o'ynaydi, kapalaklar bilanmi?

Bolalar bolalar bilan o'ynaydi-da, polvonim.

Nima o'ynashadi?

O'yinchoqlar o'ynashadi, arg'imchoqlar uchishadi.

Bobojon, men ham bog'chaga boray.

Bog'chaga oyisi ishga ketadiganlar boradi. Sening oying esa uyda, oying bilan o'ynayver.

Oyilar o'ynamaydi, oyilar ish qiladi-ku, bobo, — Firdavs shuni ham bilmaysizmi, degandek bobosiga hayron bo'lib qaradi.

Shunagami, oyilar o'ynamaydi degin, bobolar-chi?

Bobolarni, axir, ular yugurisholmaydi. Men esa zo'r yuguraman, mana, — Firdavs qo'llarini yoniga qildi, keyin ikkala qo'l bilan ikki yonboshiga tap-tap urib, yugurib ketdi.

Sal nariga borib to'xtadi, — bobo, kechki payt qachon bo'ladi?

Quyosh botganda.

— Aldamang, quyosh botganda qorong'i bo'ladi. Shahzod qorong'idan qo'rqadi, unda men bilan o'ynamaydi.

Quyosh botgan zahoti qorong'i tushmaydi, polvon. Ishonmasang, hali quyosh botishini kuzatamiz. Quyosh botganda shom bo'ladi, lekin hali kun yorug' bo'ladi.

Quyosh qayerga botadi, yiqilib ketmaydimi? — tashvishlanib so'radi Firdavs. Ravshan bobo kulib yubordi. — Obbo, savolni ham qotirding-ku, polvon. Quyosh yiqilmaydi, tog'ning orqasiga botadi.

Biz toqqa boramizmi?

Yo'q, albatta, biz shu yerda turib ham uni qanday botayotganini ko'ra olamiz.

Bobojon, quyoshga aying, botmasin.

Nega unday deyapsan, polvonim, qorong'idan qo'rqasanmi?

Men qo'rqamayman, gullarim qo'rqadi, keyin kapalaklar ham ketib qoladi, nega desangiz, ularning Vatandagi chiroq yo'q.

Ravshan bobo nabirasining boya o'zi shunchaki aytib yuborgan Vatan so'zini tushunganidan shodlanib, uni bag'riga bosdi. — Polvon, Vatandagi chirog'i borligi, chiroyliigi uchun yaxshi ko'rishmaydi. Uni qanday bo'lsa shundayligicha yaxshi ko'rishadi. Shuning uchun ham u — Vatan! Yodingda tut, sen ham o'z uyningni boricha yaxshi ko'rigin, xo'pmi?

Xo'p, bobojon, men uyimning chirog'i bo'lmasayam yaxshi ko'raman. Men sizni ham yaxshi ko'raman, — bobosini quchoqladi Firdavs.

Ravshan bobo nabirasi gapini hali unchalik tushunib yetmaganligini bilsa-da, negadir quvonib ketdi. Ko'ziga yosh to'ldi. Jaiji qalbiga ona Vatandagi joylayotgan nabirasining lo'ppi yuzidan o'pdi.

Muhabbat HAMIDOVA

MATCH UP THE PAIRS OF THESE WORDS

(So'zlarini juftlarini toping!)

Use these words:
teacher
reader
patient
driver
shopkeeper
child

Passenger and

Doctor and

Writer and

..... and customer

Mother and

..... and pupil

Proverbs (Maqollar)

An apple a day,
Keeps the doctor
away.

East or west
home is best.

FUNNY POEM (QUVNOQ SHE'R)

Inglizchada kitob – book

Daftar esa – notebook,

Businessman – ishbiarmon

Oshpaz esa – cook

Mehribon so'zi – kind

Topmoqni derlar – find

Kuz faslini – fall derlar

Atamoqni – call derlar,

Qalam – pencil, ruchka – pen

Rooster – xo'roz, tovuq – hen,

Adverb – ravish, number – son

Darsni deyishar – lesson.

M. SALOHIDDINOVA,

O'zbekiston tumanidagi

4-umumta'lim maktabi o'quvchisi,

«Qaldirg'och» to'garagi a'zosi

SIMPLE PAST TENSE

(Oddiy o'tgan zamon)

O'tgan zamonda biror-bir bo'lib o'tgan ish-harakatni ifodalash uchun oddiy o'tgan zamon ishlatiladi:

ega + fe'l (o'tgan zamonda)

For example: I wrote a letter to my brother yesterday.

Inkor shaklida **did** yordamchi fe'lidan so'ng **not** inkor yuklamasini qo'shish orqali yasaladi:

ega + **did not** + fe'l

For example: She did not read this book last night.

Savol shakli **did** yordamchi fe'li egadan oldinga o'tkazish orqali yasaladi:

did + ega + fe'l?

For example: Did you see Olim last week?

Ingliz tilida ikki xil: to'g'ri va noto'g'ri fe'llar mavjud bo'lib, ushbu zamonda to'g'ri fe'lning o'zagiga **-ed** qo'shimchasi qo'shiladi, noto'g'ri fe'lning esa o'zagi o'zgarib ketadi: do - did, make - made, go - went va hokazo.

For example: It rained yesterday.

Sardor wanted to go to the museum.

He went to the park.

Ushbu zamonning kalit so'zlari: **yesterday, last night, last week, last month, last year, 2 hours ago, in 1996.**

TEST

1. My brother ... to Bukhara last summer.

- a) travel; b) traveling;
c) traveled.

2. We ... return our books to the library last week.

- a) didn't; b) don't;
c) doesn't.

3. They ... a new car yesterday.

- a) buy; b) bought;
c) buying.

4. Yesterday my mother ... delicious meal.

- a) cooked; b) cook;
c) cooking.

5. Dildora ... go to school yesterday because she was ill.

- a) -; b) didn't;
c) doesn't.

6. Salim ... all his homeworks two hours ago.

- a) did; b) went; c) do.

7. My grandmother ... me when I was reading a book last night.

- a) call; b) called;
c) calling.

8. I ... my shoes before you came.

- a) cleans; b) cleaning;
c) cleaned.

Dinara SHAKIROVA
tayyorladi

Atoqli bolalar shoiri **Qambar OTA** she'riyatiga sayr qilar ekansiz, ijodkorning topqirligi, tilining ravon va soddaligi, tasvirdan ustalik bilan foydalana olishi e'tiboringizni o'ziga tortadi. Shu yili chop etilgan Qurdosh Qahramonovning «Bolalikka oshufta ko'ngil» nomli kitobida ham shoirning so'z qo'llashdagi o'ziga xos uslubiga yuksak baho berilgan. Bir so'z bilan aytganda, Qambar OTAning aksariyat she'rlarida bolalarning orzu-umidlari, intilishlari, tabiat hodisalariga bo'lgan munosabati o'zining haqqoniy ifodasini topgan, desak mubolag'a bo'lmaydi. Shoirning quyidagi ijod namunalari orqali o'zingiz ham bunga yana bir bor amin bo'lasiz.

QIRQOG'AYNI

Yashnab turgan qirqog'ayni,
Bir-biriga ko'rk og'ayni.
Qirqta kuyimi,
Qirqta g'azal,
Ma'noga boy, behad go'zal.
Ko'z qamashar jamolingdan,
Yurak quvnar kamolingdan.
Gul umringga havasim zo'r,
Hayotingga ixlosim zo'r.
Chiroyingda xotirjamlik,
Tabiatdan ko'rma kamlik.
To'kis bo'lsa og'a-ining,
Ochiladi bahr-u diling.

YOZGI BOG'

Daraxtlar shoxlarida
Mevalar marjon.
Hosilining yukidan,
Egilgan larzon.

Rom etadi o'ziga,
Dunyoviy mehr.
Har donasin ta'mi-yu,
Rangida sehr.

Osmon taftin sipqorar,
Bog' – nur o'chog'i.
Quyoshni mahv etganday,
Sirli quchog'i.

O'tarkansan yonidan,
Jonbaxsh havosi.
Zo'r kuch bilan tortadi,
Ohanrabosi.

Ayni g'arq pishganida,
Erkalab bog'lar.
Sharbatin ko'z-ko'z qilib,
Hayotga chorlar.

Shuurlarni qo'zg'atar
Bebaho lazzat.
Qalb mehriga yo'g'rilgan,
Samoviy qudrat...

GILAM TO'QIYMAN

Katta bo'lsam, albatta,
Zar gilamlar to'qiyman.
Hozir esa maktabda
Uchinchida o'qiyman!

Kitobim menga hamroh,
Doim yuraman ogoh.
Bitirsam gar o'qishni
Boshlab gilam to'qishni.

Zar gilamlar to'qiyman,
Gullar naqshini bosib.
Xursand bo'lar buvimlar,
Zarli gilamim osib.

Risolat ISROILOVA,
poytaxtimizdagi
243-umumta'lim
maktabining
3- «V» sinf o'quvchisi

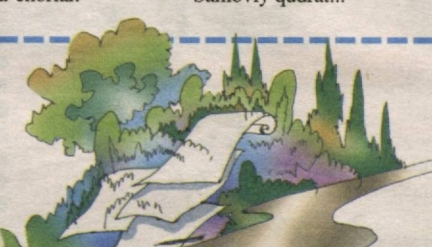

MEHRIBONIM O'ZINGIZ

Mehribonsiz o'zingiz,
Buncha shirin so'zingiz.
Mudom bizni o'ylaysiz,
Bir olamdir mehringiz.

Men ham katta bo'lganda,
Xuddi sizdek bo'laman.
Quchoq-quchoq gul terib,
Sizga hadya qilaman.

Zilolaxon RUSTAMOVA,
Toshkent shahri, Uchtepa
tumanidagi 297-umumta'lim
maktabining 5-«V» sinf o'quvchisi.
Z. MAMATQULOVA
olgan surat

DO'RMONDA

Do'rmon tonglarining yuzida kulgu,
Movi osmonidan yog'ilar sehr.
Yurtimning eng go'zal, so'lim bog'i bu,
Uning keng bag'rida to'ladi mehr.

Yuzimdan poyonsiz shodlik ufurib,
Do'rmonning muqaddas yo'lidan yurdim.
Hamid Olimjonning, G'afur G'ulomning
Qutlug' izlarini ko'zimga surdim.

Salobat nurlarin atrofga sochgan
Menga tanish bunda har bitta chinor.
Ular – so'z san'atin qullarini ochgan
Ustoz Said Ahmad, Abdulla Qahhor.

Baxtning kemasida suzganim sayin
Qalbim hayajonda shodlikka to'lib.
Shamollar sochimni silaydi mayin,
Zulfiyaxonimning qo'llari bo'lib.

Shohinur USMONOVA,
Sirdaryo viloyati, Sayhunobod tumani

MERGANLAR SAFIDA

Dadam kechki payt jig'ibiyron
bo'lib uyga kirib keldilar:
– Ha, tinchlikmi? – dedilar ayam
hayron bo'lib.

– Bir haftadan beri ko'cha o'rtasiga
tosh terib qo'yishadi.

– Ha, shungami? – dedilar ayam
kulib.

– Mashinani to'xtatib terib
tashlamasam, tagini pachoq qiladi.

Dadamning xunob bo'lislari
sababini darrov tushundim. Hozir yozgi
ta'til emasmi, zerikkandan, ko'cha o'rt-
tasiga tosh terib, urib tushirish o'ynay-
miz. Kim ko'proq urib tushirsa, mergan
nomini oladi.

Boya Rahimberdi, Abdumajid bilan birga
o'ynagan edik. Abdumajid yutqazgan edi,
toshlarni yo'ldan olib tashlamapti-da.

– Bu bolalaringizning ishi, – ayam

menga qaradilar. Dadam esa o'grayib:

– Shunaqami? – dedilar.

– Axir ular ham nima qilishsin,
zerikishyapti, – ayam bizni oqlagan
bo'ldilar.

– Bo'lmasam, – dedilar dadam, –
ertalabga o'rtoqlaringni yiqqin,
to'garakka olib boraman. Merganlikni
o'sha yerda o'rganasizlar.

Xursand bo'lganimdan ayamning
hay-haylashlariga qaramay, ko'chaga –
Rahimberdi bilan Abdumajidni
xabarlagani yugurdim...

Merganlik to'garagi mahallamizdan
chiqaverishdagi katta ko'chada ekan.
Darvozadan o'tib, keng hovliga kirdik.

To'garakka kapitan Davron Niyoz-
bekov rahbarlik qilar ekan. Dadamning
gapini eshitib, bizga qaradi.
– Mayli, tanishaylik, – dedi.
Salomlashib, tanishdik.
– Bu yerda harbiy intizom qattiq, –
dedi kapitan kulib. – Biz merganlikni
ham, tez yugurishni, chaqqonlikni ham
o'rgatamiz.

– Sog'lom bo'lish uchun barcha
mashqlarni bajarishga tayyormiz, – dedik
va o'sha kuniyoq merganlar safida qoldik.

Abdulhay NOSIR

TA'TIL SPORT BILAN ZAVQLI

To'rt yoshidanoq badiiy gimnastika bilan shug'ullana boshlagan Zebiniso ilk bor «Moviy gumbazlar» xalqaro turnirida muvaffaqiyatli ishtirok etib, ustozlari ishonchini oqlagan edi. Qobiliyatli bu qizaloq bugun poytaxtimizdagi 43-umumta'lim maktabining 2-sinfini a'lo baholarga yakunlab, yozgi ta'tilda ham sport mashg'ulotlari bilan band. Yaqinda bu tengdoshingiz Isroilning Ashdod shahrida badiiy gimnastika bo'yicha o'tkazilgan «Ashdod Sea Cup» («Dengiz kubogi») III xalqaro musobaqasida ham faxrli o'ringa sazovor bo'ldi. Chaqqon va ephil, shuningdek, nafis harakatlar-u, o'ziga xos mashqlarni u murabbiyi Irina Kudryashevadan o'rganib kelmoqda.

Tilagimiz, yurtimizda Zebiniso kabi barkamol yoshlarimiz safi kengayaversin.

QIZLARXON

Namanganda 19 yoshgacha bo'lgan o'smirlar va qizlar o'rtasida suv polosi bo'yicha O'zbekiston ochiq chempionati bo'lib o'tdi. Unda mamlakatimiz viloyatlari hamda Qozog'istondan jami 11 jamoa qatnashdi.

TOSHKENTLIKLAR G'OLIB

Olimpiya zaxiralari bolalar va o'smirlar sport maktabi ikkinchi, Namangan viloyati terma jamoasi uchinchi o'rinni egalladi.

Qizlar bellashuvida Respublika ixtisoslashtirilgan Olimpiya zaxiralari bolalar va o'smirlar sport maktabi jamoasi oltin, Toshkentning «Germes Tristmegist sport» klubi vakillari kumush, namanganliklar bronza medalni qo'lga kiritdi.

Shoh MUHAMMAD

SUZUVCHIMIZ NANKINGA BORADI

Joriy yilning 16 – 28-avgust kunlari Xitoyning Nankin shahrida o'tkaziladigan II o'smirlar Olimpiadasida ishtirok etadigan sportchilarimiz soni yana bittaga ko'paydi. Gap shundaki, suzish bo'yicha O'zbekiston o'smirlar terma jamoasi iqtidorli a'zosi Andrey Pravdivsev ushbu nufuzli musobaqada ishtirok etish huquqini qo'lga kiritdi.

Xabaringiz bor, yaqinda mamlakatimiz o'smirlar terma jamoasi Belorusning Brest shahrida suzish bo'yicha o'tkazilgan Olimpiada litsenziyasi beriladigan musobaqada ishtirok etib qaytgan edi. Ushbu turnirda Andrey «A» normativini, yana uch nafar sportchimiz – Aleksey Tarasenko, Artyom Puxnatiy va Temur Latipov «B» normativini bajarishgan edi. Qoidaga muvofiq, «A» normativini bajaranganlar to'g'ridan to'g'ri nufuzli musobaqa yo'llanmasini qo'lga kiritisa, «B» normativini uddalaganlar orasidan eng yaxshi ko'rsatkichga ega bo'lgan sportchi ham ana shunday imkoniyatga ega bo'lar edi.

Yaqinda Xalqaro suzish federatsiyasi (FINA) hamyurtimiz Artyom Puxnatiy «Nankin – 2014»da ishtirok etishi haqida ma'lum qilgan bo'lsa, bu galgi maktubda Andrey Pravdivsev ham o'smirlar Olimpiadasida qatnashishini bayon qilishgan.

Shu tariqa, II o'smirlar Olimpiadasida ishtirok etadigan sportchilarimiz soni 28 nafarga yetdi.

S. TURSINOV

O'ZBEKISTONLIK HAKAM BEKORD O'RNATDI

O'zbekistonlik FIFA referisi Ravshan Ermatov futbol bo'yicha jahon chempionati final bosqichlarida eng ko'p uchrashuv boshqarib, o'ziga xos rekord o'rnatdi.

Hamyurtimiz Braziliyada bo'lib o'tgan jahon chempionatining chorak finalida Gollandiya va Kosta-Rika terma jamoalari o'rtasidagi bahsni boshqarib, hakamlik faoliyati davomida jahon chempionatlaridagi to'qqizinchi uchrashuvni o'tkazdi. E'tiborlisi, bugungacha jahon chempionatlari final bosqichlarida hali hech bir referi to'qqizta uchrashuvni boshqarmagan.

2003-yildan buyon FIFA tasnifidagi musobaqalarda hakamlik qilib kelayotgan Ravshan Ermatov murakkab vaziyatlarda to'g'ri va tez qaror qabul qila olishi, futbolchilarning ruhiy holatini yaxshi tushunishi kabi fazilatlar tufayli qisqa vaqtda dunyoning eng yaxshi hakamlari safiga qo'shildi.

Hamyurtimiz 2010-yili ilk bor Janubiy Afrika Respublikasi maydonlarida o'tgan jahon chempionatida eng ko'p – beshta uchrashuvni boshqarib, xalqaro sport jamoatchiligi tomonidan musobaqaning eng yaxshi hakamlaridan biri sifatida e'tirof etilgandi. Quvonarlisi, FIFA Ravshan Ermatovga Braziliyadagi futbol mundialida ham eng muhim bo'lgan to'rtta uchrashuvga bosh hakamlikni ishonib topshirdi.

Ayni paytda u jahondagi futbol hakamlari faoliyatini tahlil qiladigan worldreferee.com sayti tomonidan e'lon qilingan reytingda peshqadamlik qilmoqda.

JAMSHID

SHO'RCHILIK YOSHLARGA MUNOSIB SOVG'A

Mustaqillik yillarida mamlakatimizda asrlarga tatigulik ulkan bunyodkorlik ishlari amalga oshirildiki, buni ko'rib, har qanday kishining aqli shoshadi. Ayniqsa, yurtimizning chekka-chekka hududlarida bunyod etilayotgan zamonaviy ta'lim maskanlari, sport inshootlari, musiqa maktablari qishloq yoshlarining iste'dodini ro'yobga chiqarish, ularning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish, farzandlarimiz o'rtasida sog'lom turmush tarzini keng targ'ib etishga zamin yaratayotir.

Kuni kecha Surxondaryo viloyati, Sho'rchi tumanida yangi sport majmuasining foydalanishga topshirilishi, tuman yoshlari uchun Istiqlolimizning 23 yilligiga ajoyib sovg'a bo'ldi. Mazkur majmua qurilishiga 150 million so'mdan ortiq mablag' sarf etildi. Endilikda, ushbu inshootda tuman yoshlari yengil atletika, basketbol, voleybol, minifutbol bilan shug'ullanish imkoniga ega bo'ldilar.

Majmua ochilishida so'zga chiqqanlar Prezidentimiz rahnamoligida mamlakatimizda bolalar sportiga qaratilayotgan yuksak e'tibor natijasida yosh sportchilarimizning nufuzli xalqaro musobaqalarda yuksak natijalarni qo'lga kiritib kelayotganini alohida ta'kidladilar.

Sho'rchilik yoshlar yaratilgan sharoitlardan unumli foydalanib, yuqori marralarni zabt etishiga tilakdoshmiz.

